

“Vista del Lago”

Strategia

Suunnitelman lähtökohta on joustava täydennysrakentaminen Lapinjärven vallitsevan väestökehityksen mukaan. Kasvua (tai supistumista) on vaikea ennakoida, joten avaintekijöinä on joustavuus, uusien kortteleiden vaiheistettavuus sekä realistinen panos-hyötysuhde palveluiden, teiden ja kunnallistekniikan osalta. Etätyö maaseudulla luo kuitenkin todellisen ja kestävä vaihtoehdon kaupungistumiselle. Maa-seutu tarjoaa sitä, mitä kaupungissa on hankala saada: väljyyttä, näkymiä, luonnonläheisyyttä, rauhaa. Kirkonkylän vetovoiman lisäksi oleellista on myös pitovoima ja kotiseutukiintymys. Täydennysrakentamisen tulee aina johtaa ympäristön paranemiseen myös nykyisille asukkaille. Tällaisia asioita ovat kaikille avoimet ranta-alueet ja vesitorinmäki sekä aktiivinen kyläraitti.

Suunnitelmassa uudet asuinkorttelit ovat kirkonkylään soveltuvia ja hienovaraisia, kuitenkin moderneja nykyaikaisine yhteistiloineen ja mukavuuksineen. Uusi rakentaminen kunnioittaa kirkonkylän rakeisuutta ja siluettia, sekä materiaaleja ja värejä. Kyläraitin ja järven välistä suhdetta parannetaan siten, että järvi liittyy aktiiviseksi osaksi kirkonkylää. Esteetöntä ja muistiystävällistä kävelykeskustaa kehitetään, jotta omassa kodissa on mahdollista asua mahdollisimman pitkään.

Toimenpiteet ovat hienovaraisia, kustannustehokkaita ja vaiheistettavia. Kunnan investoinnit kohdistetaan keskeiselle ja aktiiviselle kyläraitille (uusi koulu, kuntoportaat), vetovoimatekijäksi rantaan (laituri, maisematorni) sekä muistiystävällisen ja esteettömän kävelykeskustan kehittämiseen. Uusien katujen ja kunnallistekniikan tarve on optimoitu ja niitäkin tehdään vain tarpeen mukaan; vuosikausia tyhjiään seisovasta infrasta ei ole iloa kenellekään. Kunnan lisäksi vastuuta kirkonkylän ja rannan kehittämiseksi annetaan asukkaille (uudet tontit, yhteistilat, viljelypalstat), seuroille (lintubongarit, disc-golfaajat, talviuimarit) ja yrittäjille (majoitustoiminta, rantakioski/sup-lautavuokraus).

Maisema

Lapinjärven kirkonkylä on avoimen järvi- ja peltomaiseman ympäröimässä maastossa, jossa rakennettu ympäristö sijoittuu metsäsaarekkeisiin. Maisemasuhde on selkeä ja sitä kunnioitetaan suunnitelmassa. Korkeilla puilla on iso merkitys taajamakuvaan – paikoitellen kyläraitillakin tunnelma on kuin metsässä. Korkeusvaihtelut ja järven läheisyys tekevät alueesta maisemallisesti mielenkiintoisen. Vesitorinmäki kyläraitin varrella on omaleimainen yksityiskohta.

Kyläraitti

Kirkonkylän selkäranka on vilkas kyläraitti, jonka autenttista tunnelmaa uudet värikkäät vähittäiskaupat ja kylmäasemat eivät ole päässeet turmelemaan. Nykyinen ruokakauppa pysäköintialueineen on sisenetty raitilta, jolloin raitti itsessään on säilynyt pienmittakaavaisena. Suunnitelmassa kyläraitin toiminnallista vyöhykettä venytetään nykyiseltä palvelukeskittymältä entisen paloaseman viereen rakennettavalle koulukeskukselle saakka. Uusi koulukeskus tukee raitin päivä- ja ilta-aikaista toimintaa ja on lisäksi näkymän päätteeksi rannan suunnasta. Nykyiset koulut jatkavat toimintaa uuden koulun rakentamisai- kana. Paloasema säilytetään osana paikallishistoriaa ja on toiminnaltaan monitoimirakennus ja nuorisotalo. Tapahtumakäytössä paloasema levittäytyy suurine ovineen ulkotilaan raitille, esimerkiksi kirpputoripäivänä ja elokuvailtoina. Pappilan tontin raitin puoleiseen päätyyn sijoitetaan pienkerrostalo täydentämään kirkonkylän esteetöntä pientasuntotarvetta. Talon yhteistila avautuu raitille lisäosan osaltaan raitin ympärivuotista käyttöä. Myös vesitorinmäki kuntoportaineen on toiminnallinen osa kyläraittia.

“Vista del Lago”

Raitilta avataan uusia ja parannetaan olemassa olevia näkymiä järvelle, jolloin järvi liittyy visuaalisesti osaksi kirkonkylän arkea. Ajatuksena on, että Tallbackan peltomaisema työntyy sormina raitille. Näkymäakseleina hyödynnetään nykyisiä katuja, joiden lisäksi entisen pappilan tontin läpi harvennetaan uusi kevyenliikenteen reitti rannalta vesitorninmäelle – matalimmasta paikasta korkeimmalle. Akseleissa on oleskelu- ja leikkipaikkoja aktivoimassa ranta-alueiden käyttöä. Koulun ja rannan välisessä peltosormessa on urheilutoimintoja, jolloin ne palvelevat molempia käyttäjäryhmiä.

Vesitorni

Vesitorninmäki on kaunis, kaikille avoin luontokohde keskellä kirkonkylää. Se on helposti saavutettavissa ja sieltä on mahdollista nähdä kauas. Yleisilmeeltään mäki säilytetään metsäisenä, kuitenkin hienovaraisesti avaten näkymät järvelle ja Lukkarinpuisto suuntiin. Mäen yli tehdään kunto-/luontopolku, joka yhdistää kyläraitin, Lukkarinpuiston ja Koulutien. Kuntoportaat tehdään järven ja koulukeskuksen suuntaan, oleskelu- ja näköalapaikka järven suuntaan. Piknik-pöytiä ja kuntopiste ripotellaan polun varrelle. Alarinteen tekniset rakennukset maisemoidaan kyläraitin suuntaan havupuun tai taideaihein.

Tallbacka

Kirkonkylän täydennysrakentaminen painotetaan Tallbackan entiselle viljelymaalle sen keskeisen sijainnin, vapaan tilan ja rannan läheisyyden vuoksi. Alueella ei ole säilytettäviä rakennuksia eikä puita, joten se luo joustavan lähtökohdan omaleimaiselle asuinalueelle, jonka aurinkoisilta tonteilta avautuu järvinäkymiä.

Uudet korttelit rakennetaan nykyisiä katulinjoja hyödyntäen. Kortteleiden keskuksena on pieni aukio, joka toimii kesäkaudella myös ranta-alueiden pysäköintinä. Kullekin aukiolle sijoittuu korttelitupa tai muu pieni yhteistila alueen asukkaille. Selkeä korttelirakenne mahdollistaa alueen vaiheistettavuuden. Rakennukset ovat 1-2-kerroksisia, vaihtelevan kokoisia ja korkuisia satulakattoisia omakoti- ja rivitaloja. Myös ryhmärakennuttaminen on mahdollista. Rakeisuus harvenee järvelle päin, jolloin järvinäkymiä on mahdollisimman paljon myös taaemmilta tonteilta. Rakennusten harjasuunta on poikittain järvelle, luoden alueelle omannäköisen, järvimaisemassa erottuvan rytmikkään siluetin. Julkisivumateriaalina on kirkonkylään sopiva punaiseksi peittomaalattu puu. Omakotitalotonttien kokoja on vaihteleviin tarpeisiin 1200-1700 m². Tonteille on varattu tilaa kodista erotetulle työhuoneelle häiriötöntä etätyöntekoa varten. Osa työhuoneista sijoittuu uusien aukioiden reunaan.

Korttelit rakennetaan nykyisen peltomaiseman reunaan, jolloin kaikille avointa rantatilaa säilyy mahdollisimman paljon. Samalla rakentaminen asemoituu riittävän kauas ja korkealle vedestä, jolloin täyttöjen määrä minimoidaan. Rantakaistaan sijoitetaan polkuverkosto, jonka varrella on erilaisia vetovoimaa, liikuntaa ja hyvinvointia edistäviä toimintoja. Viljelypalstat lisäävät yhteisöllisyyttä ja sopivat visuaalisesti sekä toiminnallisesti peltomaisemaan. Rantaan tehdään U-laituri, jonka väliin sijoittuu suojaista lapsiystävällinen hiekkaranta. Rannan vetonauloiksi tehdään ”Majakka”-näköala- ja hyppytorni, kausikahvila/välinevuokraus ja sauna. Venevalkama ja matonpesupaikka säilyy ennallaan, mutta niiden läpi tehdään jatkuva rantareitti.

Entinen pappila

Pappilan tontin erityispiirre on keskeinen sijainti ja rinnetontti, jolta avautuu näkymä alempana olevalle järvelle. Nykyinen rakennus on huonokuntoinen, ja mikäli se puretaan, tulee uuden rakennuksen olla luonteeltaan arvokas, esim. b'n'b-tyyppinen ravintola ja majatalo terassilla järven suuntaan. Tontin kaunis havumetsikkö säilytetään, mutta tontin läpi harvennetaan uusi luonnonkaunis reitti vesitornilta rantaan hyödyntäen nykyistä pihatietä. Reitti lisää näköyhteyden kyläraitilta järvelle.

“Vista del Lago”

Nygård ja suomenkielisen koulun alue

Purettavan koulun tilalle sijoitetaan uusia omakotitalotontteja olemassa olevaa katuverkkoa hyödyntäen. Tonttien erityispiirteenä on keskeinen sijainti, mutta samalla pitkät peltonäkymät. Liikuntasali säilytetään ja yhteyttä uudelta koululta parannetaan päällystein, kalustein ja valaistuksella.

Lukkarinpolku (Honkahovi, Tallbo ja Mäntylä II/I)

Lukkarinpolku on keskeinen ja palveluiden lähellä oleva alue, joten sinne sijoittuvassa asumisessa huomioidaan monipuolisuus. Peruspalvelut sijoittuvat 500m halkaisijan sisälle, joten se muodostaa luontevan ytimen muististävälliselle ja esteettömälle kävelykeskustalle. Suosittua Lapinjärvi-pientalokonseptia laajennetaan nykyiselle hiekkakentälle. Lapinjärven muististävällinen kirkonkylä-selvitystä noudatetaan alueen reiteissä, materiaaleissa ja valaistuksessa.

Kunnan rivitalotonteista muodostetaan yhteisöllinen kortteli, jossa on erikokoisia asuntoja yksiöistä perheasuntoihin ja virikkeellinen yhteispiha. Rivitalon Lukkarinpolun puoleiseen päätyyn tehdään helposti saavutettava korttelitupa, joka palvelee lähialueen asukkaita ja hoivayksiköitä. Rinnepäädystä on kellarisauna.

Liikenne

Nykyistä tieverkkoa hyödynnetään mahdollisimman paljon. Tallbackan täydennysrakentamisessa nykyisiä rantaan johtavia päällystettyjä katuja jatketaan uusien kortteleiden keskelle tehtäviin aukioihin saakka. Aukioista eteenpäin tonteille ja ranta-alueille kulku tapahtuu päällystämättömiä teitä pitkin. Rantatie pidetään ympärivuotisesti esteettömänä, muilta osin kevyenliikenteen teiden talvikunnossapito tarpeen mukaan. Pysäköintinormi on omakoti- ja rivitaloasunnoille 2ap, kerrostaloasunnoille 1ap. Ranta-alueiden pysäköintinä käytetään uusien kortteleiden aukioita ja koulun pysäköintialuetta sekä muita yleisiä parkkipaikkoja.

Kunnallistekniikka

Kunnallistekniikassa hyödynnetään nykyistä verkostoa. Järvilämpöä voidaan tutkia Tallbackan alueen osalta. Tallbackan ja kyläraitin hulevesiä lasketaan korkeuseroja hyödyntäen painovoimaisesti painanteissa järveen. Painanteissa käytetään hulevesiä suodattavaa, haihduttavaa ja hidastavaa kasvillisuutta, kiviä ja alustaa. Rakennusten aurinkoisemmalla kattolapella voidaan tuottaa uusiutuvaa energiaa.

Laajuustiedot

	Asuinkerrosala k-m ²	Asukasmäärä (omakotitalo 4, rivitaloasunto n.3, kerrostaloasunto 2, Lapinjärvitalo 1,5 asukasta)
Tallbacka	4 500	105 (rakennettavissa kolmessa vaiheessa)
Pienkerrostalo	1 200	32
Lukkarinpolku	560	14 (huomioitu purettavat rivitalot)
Nygård	800	13
Yhteensä	7 060	164